

SF1643 Tal och funktioner. Lappskrivning 15/9-2009, version B.

Lösningsförslag

1. Lös olikheten $\frac{6}{x-1} \geq -x-4$.

$$\begin{aligned}\frac{6}{x-1} \geq -x-4 &\Leftrightarrow \frac{6}{x-1} + x+4 \geq 0 \Leftrightarrow \frac{6+(x+4)(x-1)}{x-1} \geq 0 \Leftrightarrow \\ \frac{x^2+3x+2}{x-1} \geq 0 &\Leftrightarrow \frac{(x+2)(x+1)}{x-1} \geq 0\end{aligned}$$

Vi gör en teckentabell för att analysera det sista uttrycket.

x	-2	-1	1	
$x+2$	-	0	+	+
$x+1$	-	-	0	+
$x-1$	-	-	-	0
$\frac{(x-2)(x+1)}{x-1}$	-	0	+	ej def.

Således, olikheten är uppfylld för $-2 \leq x \leq -1$ och $1 < x < \infty$.

2. Lös ekvationen $\ln x + \ln(x+1) = \ln(x+2)$.

Ekvationen skrivs om som: $\ln x(x+1) = \ln(x+2)$. Genom att finktionen $\ln x$ är injektiv, så är den ekvivalent med $x(x+1) = (x+2)$. Vi har:

$$x(x+1) = (x+2) \Leftrightarrow x^2 + x = x+2 \Leftrightarrow x^2 = 2 \Leftrightarrow x = \pm\sqrt{2}.$$

Verifiera: $\ln\sqrt{2}$, $\ln(\sqrt{2}+1)$, $\ln(\sqrt{2}+2)$ äro definierade, därför är $\sqrt{2}$ en lösning.

$\ln(-\sqrt{2})$ ej definierad, därför är $-\sqrt{2}$ ingen lösning.

Svar: $x = \sqrt{2}$.

3. Beräkna summan $\sum_{j=2}^{10} \left(\left(\frac{1}{2}\right)^j + 3j \right)$.

Obs. att $\sum_{j=2}^{10} \left(\left(\frac{1}{2}\right)^j + 3j \right) = \sum_{j=2}^{10} \left(\frac{1}{2}\right)^j + 3 \sum_{j=2}^{10} j$. Den första summan är geometrisk, den andra är aritmetisk.

$$\begin{aligned}\sum_{j=2}^{10} \left(\frac{1}{2}\right)^j &= \left(\frac{1}{2}\right)^2 + \left(\frac{1}{2}\right)^3 + \cdots + \left(\frac{1}{2}\right)^{10} = \\ 2^{-2} \left(1 + 2^{-1} + \cdots + 2^{-8}\right) &= 2^{-2} \left(\frac{1 - 2^{-9}}{1 - 1/2}\right) = \frac{1}{2}(1 - 2^{-9}).\end{aligned}$$

$$\sum_{j=2}^{10} j = \frac{9(2+10)}{2} = 54$$

Svar: $\frac{1}{2}(1 - 2^{-9}) + 54$.